

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10542/2023
18.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Војин Стојковић, адвокат у ..., против тужених „Eurobank Direktna“ АД Београд, чији је пуномоћник Иван Березлев, адвокат у ... и ВВ са непознатом адресом, кога заступа Градимирка Јовановић, адвокат у ..., ради утврђивања недопуштености извршења, одлучујући о ревизији тужене „Eurobank Direktna“ АД Београд изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3305/22 од 22.12.2022. године, у седници већа одржаној 18.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог „Eurobank Direktna“ АД Београд, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3305/22 од 22.12.2022. године, као неоснована.

Образложење

Виши су у Крушевцу је донео пресуду П 29/22 дана 14.10.2022. године, којом је усвојио тужбени захтев тужилаца и утврдио да је недопустиво извршење на непокретности ближе одређеној у изреци пресуде, стану у згради изграђеној на к.п. .. уписаној у лист непокретности број .. КО Крушевац, чији су власници и држаоци тужиоци, као предмету извршења у поступку извршења ИИВ 2940/19 јавног извршитеља Петра Мустура из ..., по решењу Основног суда у Крушевцу ИВ 2222/12 по предлогу тужене „Eurobank Direktna“ АД Београд, као извршног повериоца против туженог ВВ као извршног дужника, што су тужени дужни да признају и трпе, те обавезао тужене да тужиоцима на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 632.000,20 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж 3305/22 од 22.12.2022. године, одбио као неосновану жалбу тужене „Eurobank Direktna“ АД Београд и потврдио пресуду Вишег суда у Крушевцу П 29/22 од 14.10.2022. године, те одбио као неоснован захтев тужене за наканду трошкова поводом изјављене жалбе.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде тужена „Eurobank Direktna“ АД Београд изјавила је дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду

Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3305/22 од 22.12.2022. године, побија због битне повреде одредаба парничног поступка учињене у поступку пред другостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 10/2023 – др. Закон) и закључио да ревизија није основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на које у ревизији указује тужена. Наводи се у ревизији да је првостепени суд пропустио да санкционише битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку која је учињена пред првостепеним судом, која се огледа у томе да је изрека првостепене пресуде неразумљива. Неразумљивост изреке првостепене пресуде ревидент види у томе да је нејасно на шта се односи рок од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде и претња извршења. Ревизијски суд оцењује да се у недостатку разлога у другостепеној пресуди којима се оцењује навод првотужене о нејасноћи изреке првостепене пресуде не стиче битна повреда одредаба парничног поступка у смислу члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, која би била од значаја за правилност одлуке о тужбеном захтеву. Ревидент сматра битном повредом одредаба парничног поступка од стране другостепеног суда и то што није оценио да првостепени суд није дао разлоге зашто није уважио писани доказ о забрани располагања имовином друготуженог. Ни у овоме се не стиче битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку, јер је одлука донета правилном применом материјалног права, о чему су дати довољни разлози, сагласно одредби члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку.

Ревидент побија правилност примене материјалног права од стране нижестепених судова указивањем на значај квалитета права трећег лица које може спречити извршење на одређеном предмету, што по схватању ревидента може бити само право својине. Даље, указује на значај поуздања тужене, као трећег лица, у стање уписано у катастар непокретности о праву својине у корист извршног дужника. Указује на разлике у тумачењу материјалног права од стране првостепеног и другостепеног суда, односно различите закључке о томе која права су тужиоци имали на предмету извршења у време забележбе решења о извршењу у поступку првотужене као извршног повериоца према друготуженом као извршном дужнику. Ревидент сматра битном савесност правне претходнице тужилаца, која није уписала своје право на непокретности у катастар непокретности у складу са одредбом члана 61. став 1. Закона о државном премеру и катастру.

Побијана пресуда донета је на основу чињеничног стања утврђеног од стране првостепеног суда, према коме је друготужени био у браку са сада пок. ГГ, од 15.04.1989. године до развода 20.10.2009. године, у коме је фактички брачна заједница престала годину дана пре тога. Покојна ГГ закључила је са друготуженим поравнање пред Основним судом у Крушевцу, дана 16.09.2011. године, по коме је друготужени сада покојној ГГ признао искључиво право својине на одређеним непокретностима по основу стицања у брачној заједници, између осталог и на стану који је предмет спора у овој парници, на који начин је извршена деоба брачне тековине бивших супружника.

Сада покојна ГГ није уписала своје право својине у катастар непокретности, већ је као власник и даље био евидентиран друготужени. Основни суд у Крушевцу је 07.05.2012. године, донео решење којим дозвољава извршење по предлогу првотуженог као извршног повериоца против друготуженог као извршног дужника, ради намирења новчаног потраживања по основу Уговора о кредиту закљученог 26.01.2009. године, продајом непокретности, предметног стана. На основу тог решења о извршењу је првотужена поднела захтев за упис заложног права на спорном стану у катастру непокретности, који је дозвољен решењем од 28.06.2012. године, када је на стану и даље као искључиви власник био евидентиран друготужени. Решењем од 29.05.2018. године тужиоци си оглашени законским наследницима на заоставштини покојне ГГ која је преминула ...2016. године, коју заоставштину између осталог чини и спорни стан, на основу чега су се уписали као носиоци права својине на спорном стану са по 1/2 идеалног дела. Усвојен је приговор тужилаца и тужиоци су решењем Основног суда у Крушевцу Ипв 1/20 од 10.06.2020. године, упућени на парницу ради проглашења да је извршење на непокретности, овде предметном стану недопуштено. Стан је продат јавним надметањем и закључком јавног извршитеља додељен ДД из ..., те му је и предат 30.03.2021. године. Такође је утврђено да је првотужена поднела тужбу против овде тужилаца и друготуженог и АГ Vertex ДОО Крушевац - у стечају, ради утврђења да је ништаво и без правног дејства судско поравнање закључено између друготуженог и сада покојне ГГ пред Основним судом у Крушевцу под П 2371/10 дана 16.09.2011. године, али је тужбени захтев по тој тужби одбијен правноснажном пресудом Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године. Све време је сада покојна ГГ имала закониту својинску државину на спорном стану, као и тужиоци као њени правни следбеници.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је недопуштено извршење на непокретности, трособном стану, број посебног дела 11, површине 87 м², на улазу број 1, на другом спрату у стамбеној згради за колективно становање, број зграде 1, изграђеној на кп .. уписаној у лист непокретности број .. КО Крушевац, чији су власници и држаоци тужиоци, као предмету извршења у поступку извршења ИИв 2940/19 код јавног извршитеља Петра Мустура из ... по решењу Основног суда у Крушевцу Ив 2222/12 по предлогу првотужене као извршног повериоца против друготуженог као извршног дужника и да су то тужени дужни да признају и трпе.

Разлози првостепеног суда су у закључку да је правна претходница тужилаца стекла право својине на предметном стану на основу судског поравнања пре подношења предлога за извршење, те је тиме у време подношења предлога за извршење постојало њено право које спречава извршење на предмету извршења, овде предметном стану. Првостепени суд сматра ирелевантним тренутак уписа права својине правне претходнице тужилаца на стану у катастру непокретности, зато што она стан није стекла на основу правног посла већ на основу извршне судске одлуке, па се не може сматрати да у одсуству укњижења право није стечено. Такво право правне претходнице тужилаца, тужиоци су стекли као наследници моментом њене смрти. Питање ваљаности судског поравнања решено је у поступку пред судом, правноснажном пресудом Вишег суда у Крушевцу П 28/20 од 22.10.2021. године.

Првостепени суд сматра да је тиме у смислу одредбе члана 50. Закона о извршењу и обезбеђењу у моменту подношења предлога за извршење постојало право

трећег лица које спречава извршење на предмету извршења, односно предметном стану.

Другостепени суд према утврђеном чињеничном стању закључује да је правна претходница тужилаца, сада покојна ГГ, од момента закључења поравнања, а касније и тужиоци као њени правни следбеници до уписа права својине у катастру непокретности имала закониту својинску државину на спорном стану, која представља право које спречава извршење на спорној непокретности.

Одредбом члана 50. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ 31/11 ... 139/14) по коме је вођен поступак извршења, прописано је да лице које тврди да у погледу предмета извршења има право које спречава извршење, може све до окончања извршног поступка да изјави приговор судији, којим тражи да се извршење на том предмету прогласи недопуштеним, а судија може током целог поступка треће лице чије право оцени вероватним, а које извршни поверилац оспорио или се о њему није изјаснио, да упути да покрене парнични поступак ради проглашења да је извршење на том предмету недопуштено. Извршни дужник који оспорава право трећем лицу мора да буде обухваћен тужбом.

Према утврђеном чињеничном стању, правна претходница тужилаца је у току трајања брачне заједнице са друготуженим стекла предметни стан, па је стан стечен као предмет заједничке имовине супружника. Околност да је друготужени био једини уписани титулар права својине у катастру непокретности цени се у контексту одредбе члана 176. став 2. Породичног закона, према којој се сматра да је упис права својине на непокретности извршен на име оба супружника и када је извршен на име само једног од њих, осим ако након уписа није закључен писмени споразум супружника о деоби заједничке имовине односно брачни уговор, или је о правима супружника на непокретности одлучивао суд. Осим тога, поравнањем закљученим пред судом 16.09.2011. године, извршена је деоба брачне тековине бивших супружника тако да је предметни стан у целости одређен као посебна имовина правне претходнице тужилаца. Према таквом стању ствари, правна претходница тужилаца није приликом закључења судског поравнања 16.09.2011. године стекла право својине на предметном стану, већ је чињеница постојања њеног искључивог права својине на предметном стану констатована судским поравнањем. Дакле, правна претходница тужилаца је деобом заједничке имовине стечене у браку између супружника декларисана као власник у целости предметног стана 16.09.2011. године, на коме је већ до тада по законској претпоставци и била уписана у јавним књигама о евиденцији непокретности и права на непокретностима у 1/2 идеалног дела, као сувласник са овде друготуженим. У поступку извршења пред Основним судом у Крушевцу је 07.05.2012. године, донето решење којим се дозвољава извршење по предлогу извршног повериоца овде првотужене против извршног дужника овде друготуженог, ради намирења обавеза које је друготужени преузео 26.01.2009. године, дакле по престанку брачне заједнице са правном претходницом тужилаца. У конкретном случају, институт приговора правне претходнице тужилаца као трећег лица и тужбе за проглашење недопуштеним извршења на предметном стану су инструменти којима се штити имовина правног претходника тужилаца, те и самих тужилаца, којима је одредбом члана 58. Устава Републике Србије зајемчено мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона. Није погрешан ни став другостепеног суда да се правом које спречава извршење не сматра само право својине, кога је према изложеном правна

претходница тужилаца имала у целости на предметном стану у време доношења решења о извршењу, већ и друга имовинска права стечена на основу закона. У односу на таква права и заштиту која се пружа власнику, односно имаоцу других имовинских права на предмету извршења, који није извршни дужник, није од значаја савесност извршног повериоца на начин на који то сматра првотужена. Поуздање првотужене у упис права својине на предметном стану у корист друготуженог у катастру непокретности није апсолутно. Ово због законске претпоставке установљене одредбама Породичног закона према којем је и други супружник уписан као носилац права својине у 1/2 идеалног дела на непокретности стеченој током брачне заједнице. Чињеница постојања брака је такође уписана у јавне књиге и доступна и првотуженом у време када је засновао заложно право на предметном стану. Првотужени је као субјект који се у свом редовном пословању бави обезбеђењем сопствених потраживања заснивањем заложних права на непокретностима, као учесник у правном промету упознат са ограничењима која редукују апсолутну претпоставку о тачности уписа права својине на непокретностима, макар кад су у питању права супружника, што је прописано законом. Према томе, не може се говорити о савесности и поуздању првотуженог у стању уписа у јавне књиге. Осим тога, савесност сама по себи не би могла бити од таквог значаја да елиминише права трећих лица на предметној непокретности, која чине недопуштеним извршење на том предмету.

Према овако изложеној примени материјалног права, неоснована је ревизија првотуженог, а побијана правноснажна пресуда је правилна. Из тих разлога одлучено је као у изреци применом одредбе члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић